

Nieuwsbrief PSH GOR bij Covid-19

Nummer 32 (07 oktober 2021)

Landelijk coördinatieteam PSH GOR (ARQ/ Nivel/ cGM/ GGD GHOR NL)

Dit is de 32^e nieuwsbrief over PSH en GOR bij de Coronacrisis, waarmee we u op de hoogte houden van ontwikkelingen rond PSH en GOR. We zullen de nieuwsbrief uitbrengen als er voldoende informatie is om te delen, dus onregelmatig.

Nieuwe producten en informatie PSH

Nieuw op het Steunpunt Coronazorgen

Op het [Steunpunt Coronazorgen](#) wordt informatie gegeven over thema's zoals stress en leren omgaan met moeilijke situaties vanwege de coronamaatregelen. Naarmate de maatregelen worden afgeschaald en er meer mogelijk is, komen er andere thema's aan bod of verandert de insteek van de informatie:

1. [In gesprek met jongeren](#) (pagina update). Het vervallen van maatregelen maakt geen einde aan de onzekerheid die corona met zich meebrengt. De steeds veranderende toestand en regels kunnen de opvoeding tot een extra uitdaging maken. Op deze pagina staan tips om hierover in gesprek te gaan.
2. [Stress en angst](#) (pagina update). Misschien merk je aan jezelf dat je vaker gestrest bent. Je hebt moeite om alle ballen in de lucht te houden en door versoepelingen 'moet' er weer van alles. Of je zit nog steeds regelmatig op elkaars lip thuis. Op deze pagina vind je informatie over stress en tips.

Hoofdpunten uit actualiteitsmonitor ARQ – 16 t/m 30 september 2021

Algemene bevolking

- **Meta-analyse rond geloof in samenzweringen en COVID-19 preventie** ([Bierwiazzonek et al. 2021, preprint](#)). In deze meta-analyse zijn zowel 53 correlatieve als longitudinale studies opgenomen waarin is onderzocht onder welke omstandigheden preventief gedrag beïnvloed wordt door COVID-19-samenzweringsovertuigen. Ze concluderen dat samenzweringsovertuigen samenhangen met een terughoudendheid tegenover preventieve maatregelen (zowel cross-sectioneel als over tijd gemeten). Hoe verder in de pandemie, hoe sterker de invloed van samenzweringsovertuigen op preventief gedrag.

Zorgprofessionals

- **Zorgmedewerker vergeet eigen gezondheid** ([IZZ, 20 sep](#)). Het gebruik van zorg door zorgmedewerkers zelf is zorgwekkend laag. Voor het eerst in vijf jaar gebruiken zij minder fysiotherapie en psychische zorg. Dat stelt Stichting IZZ op basis van de Monitor Gezond Werken uitgevoerd in samenwerking met Universiteit Utrecht en een analyse van het zorggebruik van zorgmedewerkers.

Nieuwe producten en informatie PSH (vervolg)

Hoofdpunten uit actualiteitsmonitor ARQ – 16 t/m 30 september 2021

Kinderen en jeugd

- **Review over effecten van de pandemie op mentale gezondheid van kinderen en jeugd (Samji et al. 2021).** In dit review zijn 116 artikelen opgenomen (totale n=127.923 kinderen/adolescenten en 50.984 proxyrapporten via bijv. ouders). Er was een hoge prevalentie van covid-19 gerelateerde angst onder kinderen en adolescenten, evenals meer depressieve en angstige symptomen vergeleken met pre-pandemie schattingen. Oudere adolescenten, meisjes, en kinderen, en adolescenten met neurologische en/of chronische aandoeningen hadden meer kans op negatieve mentale gezondheidssuitkomsten. Veel studies lieten een achteruitgang van de mentale gezondheid zien door de covid-19 maatregelen. Fysieke activiteit, toegang tot vermaak, positieve familiebanden en sociale steun waren geassocieerd met betere mentale gezondheidssuitkomsten.

Nieuwe producten en informatie GOR

Integrale Gezondheidsmonitor COVID-19

Zoals velen van jullie weten zijn het RIVM, de gemeenschappelijke GGD'en in samenwerking met GGD GHOR Nederland, het Nivel en ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum (samen het Netwerk GOR) de Integrale Gezondheidsmonitor COVID-19 aan het opzetten en ontwikkelen. Met dit brede, praktijkgerichte gezondheidsonderzoek willen we inzicht krijgen in de fysieke en mentale gezondheidseffecten bij mensen als gevolg van de coronacrisis. Deze inzichten vertalen we vervolgens naar handelingsperspectieven voor beleidsmakers op nationaal, regionaal en lokaal niveau. De Integrale Gezondheidsmonitor COVID-19 heeft een looptijd van vijf jaar.

Op 20 september startte het onderzoek met de dataverzameling voor de eerste Corona Gezondheidsmonitor Jeugd, het eerste kort-cyclische (elk kwartaal) jeugdpanel (12-25 jaar) en het onderzoek op basis van huisartsenregistraties. De eerste kort-cyclische resultaten worden aan het einde van 2021 verwacht. Het onderzoek wordt mogelijk gemaakt door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. ZonMw is namens VWS opdrachtgever van het gezondheidsonderzoek COVID-19 en faciliteert verbinding tussen lopende onderzoeken.

Filmpje over onderzoeken impact corona GGD IJsselland

GGD IJsselland heeft een filmpje gemaakt over de onderzoeken die zij hebben gedaan op het gebied van de impact van corona (GOR). <https://youtu.be/XISYdh4m-w>
Het is een filmpje van 7 minuten.

Interessante informatie en producten algemeen

Gedragwetenschappelijk onderzoek - Welbevinden en leefstijl tijdens de coronacrisis

In de [vijftiende meetronde van het vragenlijstonderzoek](#) (8-12 september 2021) van RIVM en GGD geven de deelnemers hun leven op het moment van invullen van de vragenlijst een rapportcijfer van 7,5 op een schaal van 1-10. Ten opzichte van de vorige meetronde eind juli is dit cijfer gelijk gebleven. Het rapportcijfer ligt ongeveer op het niveau van vorige zomer. Bij het interpreteren van veranderingen in welbevinden over de tijd kunnen naast de geldende coronamaatregelen ook seizoenseffecten mogelijk een rol spelen. Deze meetronde is de deelnemers voor het eerst gevraagd wat op dit moment hun vertrouwen is in hun toekomst. Op het moment van invullen van de vragenlijst geven de deelnemers het vertrouwen in hun toekomst een 7,4 op een schaal van 1-10. Via de hierboven vermelde link is informatie uit het vragenlijstonderzoek te vinden over mentaal welbevinden, psychische gezondheid, eenzaamheid, sociale contacten, veerkracht, invloed van Corona op het even, leefstijl en voeding.

Gevolgen coronamaatregelen groter voor kwetsbare groepen

Mensen met een lage sociaaleconomische status (SES) of een migratieachtergrond zijn dubbel getroffen door de coronapandemie. Niet alleen liepen ze grotere kans op besmetting en overlijden. Ook de maatregelen tegen het virus hebben een grotere impact gehad op alle leefgebieden van deze mensen. Dit heeft negatieve gevolgen voor hun gezondheid. [Dat bleek](#) toen Pharos Expertisecentrum Gezondheidsverschillen zo'n 50 van de recente onderzoeken over verschillende gevolgen van Corona doorlichtte.

Mogelijkheid om je aan te melden voor Corona nieuwsbrief van VNG

Via www.vng.nl kun je je aanmelden voor de Corona nieuwsbrief van VNG. Dit doe je door op de site van VNG, via de knop rechtsboven 'mijn VNG' een account aan te maken. Vervolgens kun je aangeven waarover je nieuws wilt ontvangen, bijvoorbeeld de Corona nieuwsbrief. Die zul je dan automatisch ontvangen op het mailadres dat je opgeeft.

Eerdere nieuwsbrieven

Voorgaande edities van de nieuwsbrief PSH GOR zijn te vinden onderaan de [website van ARQ Kenniscentrum Impact](#).

Heeft u deze nieuwsbrief doorgestuurd gekregen van een collega en wilt u hem ook zelf graag ontvangen? Dat kan. Stuur een mail naar cGM@rivm.nl. De nieuwsbrief is bedoeld voor medewerkers van GGD, GHOR en de Veiligheidsregio.

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Contactgegevens

GGD'en kunnen met vragen of ondersteuningsbehoeften aankloppen bij het coördinatieteam.

Vragen per telefoon:

- PSH-vragen: 06-30661005 (ARQ Kenniscentrum Impact)
- GOR-vragen: 06-31114269 (Elske Marra)

Vragen per e-mail:

- Vragen over PSH en GOR kunnen per e-mail gesteld worden aan cGM@rivm.nl
- Vragen, opmerkingen of aanvullingen met betrekking tot het IVC kunnen per e-mail gesteld worden aan steunpuntcorona@arq.org

De leden van het coördinatieteam zijn: Sjef Timmermans, Nannah Tak (GGD GHOR Nederland), Wera van Hoof, Andrea Willems, Noor Jansen (ARQ), Michel Dückers (Nivel/ARQ), Femke de Zwart, Elske Marra, Jannie van der Helm, Linda van den Berg, Diane Houweling, Loes Lanting (RIVM/cGM)